

نقش حکمرانی شهری هوشمند در توسعه پایدار گردشگری ورزشی اصفهان

نوع مقاله:

پژوهشی اصیل

مشخصات نویسندگان:

۱. علیرضا مختاری همای: گروه مدیریت ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران
۲. رسول نظری*: گروه مدیریت ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران
۳. زهره مشکاتی: گروه رفتار حرکتی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

* پست الکترونیکی نویسنده مسئول: r.nazari@khuif.ac.ir

تاریخ ارسال: ۱۴۰۴/۰۸/۲۹

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۱۰/۱۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۲/۰۹

تاریخ چاپ: ۱۴۰۵/۰۳/۳۱

© ۱۴۰۵ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است.

انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی [CC BY-NC 4.0](#) صورت گرفته است.

شیوه استناددهی: مختاری همای، علیرضا، نظری، رسول، و مشکاتی، زهره. (۱۴۰۵). نقش حکمرانی شهری هوشمند در توسعه پایدار گردشگری ورزشی اصفهان. حکمرانی و شهر هوشمند، ۲(۱)، ۱-۱۹.

چکیده

امروزه با گسترش روزافزون فناوری‌های نوین، شهرها به سمت هوشمندسازی حرکت کرده‌اند که این امر تأثیرات عمیقی بر بخش‌های مختلف از جمله گردشگری دارد. بر این اساس، پژوهش حاضر با هدف تبیین نقش حکمرانی شهری هوشمند در توسعه پایدار گردشگری ورزشی شهر اصفهان انجام شد. با توجه به پیچیدگی تعامل میان نهادهای شهری و صنعت گردشگری و ورزش، از رویکرد کیفی برای کشف سازوکارهای اثرگذاری حکمرانی هوشمند بر ابعاد پایداری استفاده شد. راهبرد پژوهش تحلیل مضمون بود و داده‌ها از طریق مصاحبه‌های عمیق و نیمه‌ساختاریافته با ۲۲ نفر از خبرگان حوزه‌های مدیریت شهری، مدیریت ورزشی، گردشگری، برنامه‌ریزی شهری و فناوری‌های هوشمند گردآوری شد. نمونه‌گیری به صورت هدفمند بود و تا دستیابی به اشباع نظری ادامه یافت. متن مصاحبه‌ها پس از پیاده‌سازی کامل، طی فرایند کدگذاری و تحلیل چندمرحله‌ای بررسی و شبکه‌ای مضامین استخراج شد. یافته‌ها نشان دادند الگوی حکمرانی شهری هوشمند در توسعه پایدار گردشگری ورزشی اصفهان بر پنج بعد کلان استوار است: (۱) نظام نهادی-حقوقی (یکپارچگی و شفافیت)؛ (۲) مدیریت داده و فناوری هوشمند (تصمیم‌گیری داده‌محور)؛ (۳) مدیریت اقتصادی و سرمایه‌گذاری (مشارکت عمومی-خصوصی)؛ (۴) طراحی و مدیریت تجربه‌ی مقصد (پلتفرم واحد و حمل‌ونقل هوشمند) و (۵) پایداری محیطی-اجتماعی و هویت شهری (رویداد سبز و مشارکت ذی‌نفعان). بر اساس نتایج، کارآمدی حکمرانی هوشمند زمانی محقق می‌شود که یکپارچگی نهادی و حکمرانی داده، به صورت هم‌زمان با مشارکت ذی‌نفعان و مدیریت تأثیرات محیطی-اجتماعی پیش رود. دستاورد این پژوهش ارائه‌ی چارچوبی کاربردی برای سیاست‌گذاران شهری و مدیران گردشگری ورزشی به منظور ارتقای رقابت‌پذیری و پایداری مقصد اصفهان است.

واژگان کلیدی: حکمرانی شهری هوشمند، گردشگری ورزشی، توسعه پایدار، اصفهان، تحلیل مضمون.

The Role of Smart Urban Governance in the Sustainable Development of Sports Tourism in Isfahan

Article Type:
Original Research

Submit Date: 2025/11/20
Revise Date: 2026/01/08
Accept Date: 2026/02/28
Publish Date: 2026/06/21

© 2026 the authors. This is an open access article under the terms of the [CC BY-NC 4.0 License](#).

Authors' Information:

Alireza Mokhtari Homami: Department of Sport Management, Isf.C., Islamic Azad University, Isfahan, Iran
Rasool Nazari*: Department of Sport Management, Isf.C., Islamic Azad University, Isfahan, Iran
Zohreh Meshkati: Department of Motor Behavior, Isf.C., Islamic Azad University, Isfahan, Iran

* Corresponding author's email: r.nazari@khuif.ac.ir

How to cite this article: Mokhtari Homami, A., Nazari, R., & Meshkati, Z. (2026). The Role of Smart Urban Governance in the Sustainable Development of Sports Tourism in Isfahan. *Governance and Smart City*, 2(1), 1-19.

Abstract

Today, with the ever-increasing expansion of new technologies, cities are moving towards smartness, which has profound effects on various sectors, including tourism. Accordingly, the present study was conducted with the aim of explaining the role of smart urban governance in the sustainable development of sports tourism in Isfahan. Given the complexity of the interaction between urban institutions and the tourism and sports industries, a qualitative approach was used to discover the mechanisms by which smart governance affects sustainability dimensions. The research strategy was thematic analysis, and data were collected through in-depth and semi-structured interviews with 22 experts in the fields of urban management, sports management, tourism, urban planning, and smart technologies. Purposive sampling was used and continued until theoretical saturation was reached. After full transcription, the interviews were examined through a multi-stage coding and analysis process, and the network of themes was extracted. The findings showed that the pattern of smart urban governance in the sustainable development of Isfahan's sports tourism is based on five macro dimensions: (1) institutional-legal system (integration and transparency); (2) data management and smart technology (data-driven decision making); (3) economic management and investment (public-private partnerships); (4) destination experience design and management (unified platforms and smart transportation); and (5) socio-environmental sustainability and urban identity (green events and stakeholder participation). Based on the results, the effectiveness of smart governance is realized when institutional integration and data governance proceed simultaneously with stakeholder participation and the management of socio-environmental impacts. The achievement of this research is providing a practical framework for urban policymakers and sports tourism managers to enhance the competitiveness and sustainability of Isfahan as a tourism destination.

Keywords: *Smart Urban Governance, Sports Tourism, Sustainable Development, Isfahan, Content Analysis*

گردشگری ورزشی در دهه‌های اخیر از فعالیتی مکمل صنعت گردشگری به یکی از پیش‌ران‌های جدی توسعه‌ی شهری و منطقه‌ای تبدیل شده است، زیرا هم‌زمان می‌تواند تقاضای سفر را تحریک کند، الگوی مصرف خدمات شهری را تغییر دهد و فرصت‌های جدیدی برای کارآفرینی، اشتغال و درآمدزایی محلی بیافریند (عقیلی و همکاران، ۲۰۲۳؛ آزادی و همکاران، ۲۰۲۳). در ادبیات ایران نیز این تحول با تمرکز بر ظرفیت‌های مقصد، زنجیره‌ی ارزش خدمات و مدل‌های توسعه‌ی صنعت گردشگری ورزشی دنبال شده است، به‌ویژه در کلان‌شهرها که ترکیب زیرساخت‌های شهری، رویدادها و خدمات تفریحی ورزشی امکان شکل‌گیری سبد تجربه‌ی متنوع را برای گردشگر فراهم می‌کند (عطایی و همکاران، ۲۰۲۴؛ نظری، ۲۰۲۱). با این حال، گذار گردشگری ورزشی از رشد کمی به توسعه‌ی پایدار مستلزم نگاه حکمرانی‌محور است؛ نگاهی که تأثیرات اقتصادی را در کنار پیامدهای اجتماعی، فرهنگی و زیست‌محیطی می‌سنجد و از سیاست‌گذاری‌های مقطعی و پروژه‌محور به سمت مدیریت یکپارچه و پاسخ‌گو حرکت می‌کند (شریفی و کاشف، ۲۰۲۴؛ Sudarmanto et al., 2025).

در مسیر پایداری، مسئله فقط جذب گردشگر یا افزایش درآمد نیست، بلکه کیفیت تجربه و رفتار گردشگر، ظرفیت‌پذیری مقصد، عدالت در توزیع منافع و حفظ سرمایه‌های محیطی نیز اهمیت پیدا می‌کند. پژوهش‌هایی که رفتارهای متمدنانه‌ی گردشگران را در چارچوب گردشگری پایدار بررسی کرده‌اند، نشان می‌دهند که قواعد رفتاری، اطلاع‌رسانی مؤثر و سازوکارهای تنظیم‌گری مقصد می‌تواند بر پیامدهای محیطی و اجتماعی تأثیر مستقیم بگذارد (Liu et al., 2020). در در گردشگری ورزشی این حساسیت حتی بیش‌تر است، زیرا بسیاری از فعالیت‌ها (به‌ویژه طبیعت‌محور یا زمستانی) با فشار بر منابع طبیعی، انرژی و زیرساخت همراه‌اند و در صورت نبود مدیریت پایدار، هزینه‌های زیست‌محیطی و تعارضات محلی افزایش می‌یابد (Leber, 2024; Tang et al., 2023). همچنین، تجربه‌ی مقصد در ورزش‌های زمستانی و توسعه‌ی پیست‌ها و مراکز وابسته اغلب با عدم قطعیت‌های اقتصادی، نهادی و زیست‌محیطی مواجه است؛ مسئله‌ای که در مطالعات مربوط به موانع توسعه‌ی پیست‌ها و مقاصد اسکی به‌روشنی گزارش شده و نشان می‌دهد حکمرانی و هماهنگی نهادی در کنار سرمایه‌گذاری تعیین‌کننده‌اند (Krzesiwo & Mika, 2024).

از سوی دیگر، رقابت‌پذیری مقصدهای گردشگری، به‌ویژه در شهرهای تاریخی و پرجاذبه، به کیفیت حکومت‌داری و کارآمدی سیاست‌های عمومی گره خورده است. پژوهش‌های بین‌المللی بر نقش کیفیت حکومت، اثربخشی نهادها و ظرفیت سیاست‌گذاری در افزایش جذابیت مقصد و عملکرد گردشگری تأکید می‌کنند (Lee, 2018) در سطح کلان نیز مباحثی مانند حاکمیت قانون، گشودگی اقتصادی و کیفیت نهادی، به‌عنوان زمینه‌های اثرگذار بر رشد و رفاه، می‌توانند به‌طور غیرمستقیم بر محیط سرمایه‌گذاری و امنیت سرمایه‌گذاری در گردشگری اثرگذار باشند (Rigobon & Rodrik, 2005). حتی در مطالعات مرتبط با گردشگری ورودی، آزادی‌های اقتصادی و سیاسی و فضای نهادی کشور به‌عنوان متغیرهایی مهم در توضیح الگوهای تقاضا معرفی شده‌اند (Saha et al., 2017)؛ بنابراین، اگرچه گردشگری ورزشی ماهیتی بازارمحور و تجربه‌محور دارد، بدون حکمرانی توانمند و تنظیم‌گری هوشمند پایدارسازی آن دشوار خواهد بود.

در چنین بستری، مفهوم حکمرانی شهری هوشمند به عنوان رویکردی نوین برای مدیریت پیچیدگی‌های شهر و هم‌افزایی بین بخشی مطرح می‌شود. حکمرانی هوشمند صرفاً دیجیتالی کردن خدمات نیست، بلکه ترکیبی از شفافیت، تصمیم‌گیری داده‌محور، مشارکت ذی‌نفعان، هماهنگی بین سازمان‌ها و استفاده‌ی مسئولانه از فناوری برای تحقق اهداف توسعه‌ی پایدار است (فرحمند و همکاران، ۲۰۲۵؛ رهاجو و همکاران، ۲۰۲۶). در ادبیات شهر هوشمند نیز بر پیوند میان ورزش، سلامت شهروندی و مدیریت شهری تأکید شده و نشان داده می‌شود که نقش ورزش در چارچوب شهر هوشمند می‌تواند هم به ارتقای کیفیت زندگی و هم به تقویت برند شهری کمک کند (Orlowski & Parsamyan, 2024). از این منظر، گردشگری ورزشی در شهری مانند اصفهان با هم‌نشینی میراث فرهنگی، ظرفیت رویداد پذیری و زیرساخت‌های شهری می‌تواند نقطه‌ی تلاقی سیاست‌های سلامت‌محور، اقتصاد شهری و دیپلماسی فرهنگی باشد، به شرط آن‌که حکمرانی شهری بتواند تعادل میان رشد گردشگری و پایداری را مدیریت کند.

افزون بر این، مطالعات جدید درباره‌ی گردشگری هوشمند نشان می‌دهند شهرها برای رقابت‌پذیری و پایداری، ناگزیرند به سمت اکوسیستم‌های دیجیتالی، همکاری میان‌بخشی و سازوکارهای نوآورانه ارائه خدمات حرکت کنند. بدین ترتیب داده، هوش مصنوعی و پلتفرم‌ها می‌توانند تجربه‌ی سفر را شخصی‌سازی و مدیریت مقصد را دقیق‌تر کنند (Hermawan et al., 2025; Carpentiere & Ardito, 2025). پژوهش‌هایی که بر بهینه‌سازی فضایی و کاربرد گردشگری هوشمند در توسعه‌ی پایدار شهری تمرکز دارند، بر اهمیت تحلیل مکانی، مدیریت ازدحام و توزیع هوشمند تقاضا در سطح شهر تأکید می‌کنند؛ موضوعی که برای اصفهان با محوریت نواحی پرتردد و جاذبه‌های متمرکز، اهمیت دوچندان دارد (Du, 2025). در سطح حکمرانی، عبور از سیلوهای داده و شکل‌دهی به نظام حکمرانی هوشمند برای پیوند ورزش و گردشگری نیز به عنوان مسیری برای افزایش کارآمدی و هماهنگی سیاستی مطرح شده است. همچنین، چارچوب‌های فناورانه مانند تلفیق اینترنت اشیا و بلاکچین برای پایداری شهری ظرفیت‌هایی برای شفافیت، ره‌گیری، اعتماد و مدیریت منابع ارائه می‌کنند که می‌تواند به‌طور بالقوه در زنجیره‌ی خدمات گردشگری ورزشی (بلیت، حمل‌ونقل، رویداد، ایمنی و مدیریت تأثیرات محیطی) کاربرد داشته باشد (Almulhim, 2025).

در کنار بعد فناوری و حکمرانی، نباید از منطق رفتار مصرف‌کننده و تجربه‌ی گردشگر غفلت کرد. بخشی از رشد گردشگری ورزشی به تحولات رسانه‌ای و شبکه‌های اجتماعی مرتبط است، به گونه‌ای که دنبال کردن رویدادهای بزرگ ورزشی در فضای مجازی می‌تواند نیت سفر و انگیزش گردشگری ورزشی را تقویت کند، به خصوص در نسل‌های جوان‌تر (Jiang et al., 2025). همچنین، مطالعاتی که رابطه‌ی درگیری بدنی و نیت‌های پسا سفر را با رویکرد شناخت تجسم‌یافته بررسی می‌کنند، نشان می‌دهند که تجربه‌های بدنی و مشارکت در فعالیت ورزشی می‌تواند وفاداری، توصیه‌گری و بازگشت را تقویت کند (Gao et al., 2025). بنابراین، حکمرانی شهری هوشمند اگر بتواند زیرساخت تجربه‌محور (ایمنی، دسترسی‌پذیری، اطلاعات لحظه‌ای، مدیریت ازدحام و کیفیت خدمات) را ارتقا دهد، می‌تواند هم‌زمان پایداری و جذابیت بازار را افزایش دهد. در ایران نیز پژوهش‌های حوزه‌ی گردشگری ورزشی بر ضرورت مدل‌های توسعه‌ی پایدار، ارزیابی شاخص‌ها و شناسایی عوامل مؤثر تأکید کرده‌اند. مطالعات انجام‌شده در استان گیلان نشان می‌دهند ادراک گردشگران و جامعه‌ی میزبان از عوامل پایداری متفاوت است و همین تفاوت ادراکی می‌تواند به تعارض در سیاست‌گذاری یا اجرای برنامه‌ها منجر شود؛ مسئله‌ای که نقش حکمرانی مشارکتی و گفت‌وگوی ذی‌نفعان را

برجسته می‌کند (ادبی و همکاران، ۲۰۲۰). همچنین، ارزیابی توسعه‌ی پایدار گردشگری ورزشی با روش‌هایی مانند پرسکات-آلن^۱ نشان می‌دهد پایداری نیازمند نگاه چندبعدی و پایش مستمر است و صرف توسعه‌ی زیرساخت یا تبلیغات تضمین‌کننده‌ی پایداری نیست (دهشتی و همکاران، ۲۰۲۲).

در سطح سیاست راهبردی، مطالعات آینده‌نگارانه و سناریونویسی برای صنعت گردشگری ورزشی ایران نشان می‌دهند عدم قطعیت‌های محیطی، نهادی و اقتصادی می‌توانند مسیرهای متفاوتی پیش‌روی توسعه بگذارند، به همین دلیل ظرفیت حکمرانی برای یادگیری، انطباق و مدیریت ریسک اهمیت دارد. از منظر اقتصاد و کسب‌وکار نیز بحث پیوند گردشگری ورزشی با توسعه‌ی پایدار و نقش آن در تولید ناخالص داخلی و درآمدزایی در پژوهش‌های داخلی جدید برجسته شده و نشان می‌دهد سیاست‌های پایدار می‌توانند هم منافع اقتصادی و هم پیامدهای اجتماعی مطلوب‌تری فراهم کنند (آزادی و همکاران، ۲۰۲۳؛ عقیلی و همکاران، ۲۰۲۳).

مسئله‌ی توسعه‌ی پایدار گردشگری ورزشی، با تمرکز بر اصفهان، نیازمند توجه هم‌زمان به ظرفیت‌های فرهنگی-تاریخی شهر و چالش‌های مدیریت شهری است، ازجمله مدیریت جریان‌های گردشگری، حمل‌ونقل و دسترس‌پذیری، حفاظت از میراث و محیط شهری و توسعه‌ی خدمات تجربه‌محور متناسب با هویت مقصد. در سطح استانی نیز به نقش رسانه‌ها در توسعه‌ی گردشگری ورزشی توجه شده و نشان داده شده است که مدیریت ارتباطات و روایت مقصد می‌تواند در شکل‌دهی به تصویر ذهنی و تقاضا مؤثر باشد (ایران پور مبارکه و همکاران، ۲۰۱۹). در همین راستا، پیوند گردشگری با ارزش‌ها و هنجارهای فرهنگی مانند توجه به شاخص‌های گردشگری حلال و مهمان‌نوازی ایرانی اسلامی می‌تواند در طراحی سیاست‌های مقصد اثرگذار باشد و حکمرانی شهری باید بتواند این ملاحظات را با الزامات بازار و پایداری تلفیق کند (حیدری و همکاران، ۲۰۲۵).

بر این اساس، مسئله‌ی اصلی پژوهش حاضر از این نقطه آغاز می‌شود که توسعه‌ی پایدار گردشگری ورزشی در اصفهان نه فقط نتیجه‌ی سرمایه‌گذاری فیزیکی یا برگزاری رویدادها، بلکه برآیند شکلی از نظام حکمرانی است که بتواند با ابزارهای هوشمند، هماهنگی بین بخشی و مشارکت ذی‌نفعان را ارتقا دهد، تصمیم‌گیری داده‌محور را نهادینه کند، تجربه‌ی گردشگر را مدیریت کند و هم‌زمان تأثیرات اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی را پایش و تنظیم‌گری کند (رهاجو و همکاران، ۲۰۲۶). در این چارچوب، حکمرانی شهری هوشمند می‌تواند نقش توانمندساز داشته باشد؛ یعنی از طریق زیرساخت داده و فناوری، ظرفیت تحلیل و سیاست‌گذاری را افزایش دهد (Hermawan et al., 2025)؛ از طریق سازوکارهای نوآورانه مدیریت مقصد، به توزیع فضای زمانی تقاضا کمک کند (Du, 2025) و از طریق پیوند ورزش، سلامت و برند شهری، مزیت رقابتی پایدار ایجاد کند (Orlowski & Parsamyan, 2024)؛ درنهایت، چون توسعه‌ی پایدار با اهداف توسعه‌ی پایدار جهانی نیز هم‌راستاست، توجه به پیوند گردشگری با اهدافی مانند رشد اقتصادی فراگیر، مشارکت و همکاری نهادی و پایداری شهری نیز ضروری است (Tenderis & Usta, 2026). بنابراین، پرداختن به نقش حکمرانی شهری هوشمند در این حوزه می‌تواند هم به غنای نظری ادبیات گردشگری ورزشی و

¹ Prescott-Allen

حکمرانی شهری کمک کند و هم راهنمایی کاربردی برای مدیریت شهری اصفهان در مسیر تحقق توسعه‌ی پایدار فراهم آورد. (Sudarmanto et al., 2025; Tang et al., 2023)

با توجه به ظرفیت‌های ویژه‌ی اصفهان در هم‌افزایی میان میراث فرهنگی، زیرساخت‌های شهری و قابلیت میزبانی رویدادها و فعالیت‌های ورزشی، تحقق توسعه‌ی پایدار گردشگری ورزشی در این شهر نیازمند رویکردی است که بتواند هم‌زمان پیچیدگی‌های مدیریت شهری، ذی‌نفعان متعدد، محدودیت‌های منابع و الزامات حفاظت محیطی-اجتماعی را سامان‌دهی کند. در این میان، حکمرانی شهری هوشمند با تکیه بر تصمیم‌گیری داده‌محور، هماهنگی بین بخشی، شفافیت، مشارکت شهروندان و کسب‌وکارها و به‌کارگیری فناوری‌های نوین می‌تواند به‌مثابه‌ی سازوکاری برای بهبود کیفیت سیاست‌گذاری و اجرای برنامه‌ها عمل کند و مسیر دستیابی به مزیت رقابتی پایدار را هموار کند. با این حال، هنوز روشن نیست این نوع حکمرانی از چه مسیرهایی و با چه سازوکارهایی می‌تواند بر ابعاد اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی توسعه‌ی پایدار گردشگری ورزشی اثر بگذارد. بر همین اساس، سؤال پژوهش حاضر این است: حکمرانی شهری هوشمند چگونه و تا چه اندازه می‌تواند توسعه‌ی پایدار گردشگری ورزشی را در شهر اصفهان تقویت کند؟

روش‌شناسی

پژوهش حاضر از حیث هدف در زمره‌ی پژوهش‌های کاربردی قرار می‌گیرد و از نظر رویکرد اجرایی، ماهیتی کیفی دارد. با توجه به این که موضوع حکمرانی شهری هوشمند و نقش آن در توسعه‌ی پایدار گردشگری ورزشی پدیده‌ای چندبعدی و میان‌رشته‌ای است، برای شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های اصلی آن، از راهبرد تحلیل مضمون استفاده شد. رویکرد کیفی به این دلیل انتخاب شد که بررسی نحوه‌ی اثرگذاری حکمرانی هوشمند بر سازوکارهای توسعه‌ی گردشگری ورزشی نیازمند شناخت عمیق دیدگاه‌ها، تجربیات و ادراکات خبرگان حوزه‌های مرتبط است و این نوع داده‌ها به‌سادگی با روش‌های کمی قابل استخراج نیستند. از این رو، تمرکز پژوهش بر کشف مضامین و الگوهای مفهومی نهفته در تجربیات و تحلیل‌های متخصصان قرار گرفت.

جامعه‌ی پژوهش را خبرگان و صاحب‌نظران حوزه‌های مرتبط با مدیریت شهری، گردشگری، ورزش و حکمرانی هوشمند تشکیل می‌دادند. این جامعه شامل چهار گروه اصلی بود: نخست، اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌ها در رشته‌های مدیریت ورزشی، مدیریت شهری، گردشگری، برنامه‌ریزی شهری و فناوری اطلاعات؛ دوم، مدیران و تصمیم‌گیران ارشد در شهرداری‌ها، سازمان‌های ورزشی و نهادهای مرتبط با گردشگری؛ سوم، مدیران و فعالان بخش خصوصی در حوزه‌ی گردشگری ورزشی و خدمات شهری هوشمند و چهارم، پژوهشگران و مشاوران تخصصی که دارای سوابق علمی یا اجرایی در زمینه‌ی شهر هوشمند، گردشگری یا توسعه‌ی پایدار بودند. نمونه‌ها با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند تا با افرادی مصاحبه شود که دانش تخصصی و تجربه‌ی عملی کافی در زمینه‌ی موضوع پژوهش داشته باشند. معیارهای ورود به مطالعه شامل داشتن دست‌کم مدرک کارشناسی ارشد برای مدیران اجرایی و مدرک دکتری برای اعضای هیئت‌علمی، دست‌کم ده سال سابقه‌ی فعالیت مرتبط یا آثار پژوهشی منتشرشده در حوزه‌های مرتبط با حکمرانی شهری، گردشگری یا ورزش بود.

داده‌ها از طریق مصاحبه‌های عمیق و نیمه‌ساختاریافته گردآوری شدند. برای مصاحبه‌ها مجموعه‌ای از پرسش‌های راهنما به‌عنوان چارچوب کلی گفتگو طراحی شد، اما ترتیب و شیوه‌ی طرح آن‌ها متناسب با جریان مصاحبه تغییر می‌کرد تا امکان واکاوی دقیق‌تر دیدگاه‌های مشارکت‌کنندگان فراهم شود. حجم نمونه در پژوهش بر اساس منطق پژوهش‌های کیفی و دستیابی به اشباع نظری تعیین شد. در مجموع، با ۲۲ نفر از خبرگان واجد شرایط مصاحبه شد. روند مصاحبه‌ها نشان داد که از مصاحبه‌ی نوزدهم به بعد، مضامین و کدهای استخراج‌شده به تدریج حالت تکراری به خود گرفتند و داده‌ی تازه‌ای به دست نیامد که بتواند به شکل‌گیری مضمون جدید منجر شود. به‌منظور اطمینان از تحقق اشباع نظری، سه مصاحبه‌ی تکمیلی دیگر نیز انجام شد و پس از مصاحبه‌ی بیست‌ودوم، فرایند گردآوری داده‌ها متوقف شد. هر مصاحبه به‌طور متوسط بین ۴۰ تا ۶۰ دقیقه زمان برد و تمامی جلسات با رضایت مشارکت‌کنندگان ضبط شد. سپس، فایل‌های صوتی به‌صورت کامل و واژه‌به‌واژه پیاده‌سازی شد تا متن دقیق مصاحبه‌ها برای تحلیل آماده شود.

تحلیل داده‌ها بر اساس روش تحلیل مضمون و در قالب فرایند نظام‌مند چندمرحله‌ای انجام شد. در مرحله‌ی نخست، متن مصاحبه‌ها چندین بار مطالعه شد تا پژوهشگر به درکی کلی از محتوای داده‌ها و فضای مفهومی حاکم بر آن‌ها دست یابد. در مرحله‌ی دوم، کدگذاری اولیه انجام شد و جملات و عبارات مرتبط با حکمرانی شهری هوشمند، زیرساخت‌های دیجیتال، مشارکت ذی‌نفعان، مدیریت مقصد و ابعاد پایداری گردشگری ورزشی برچسب‌گذاری شدند. در مرحله‌ی سوم، کدهای مشابه و مرتبط با یکدیگر جمع شدند و مضامین پایه شکل گرفتند. در مرحله‌ی چهارم، مضامین پایه بازبینی و در قالب شبکه‌ای منسجم سازمان‌دهی شدند تا مضامین سازمان‌دهنده یا ابعاد اصلی مدل استخراج شود. در مرحله‌ی پنجم، مضامین شناسایی‌شده نام‌گذاری و به‌صورت عملیاتی تعریف شدند و درنهایت مضامین فراگیر، که چارچوب کلی مدل حکمرانی شهری هوشمند در توسعه‌ی گردشگری ورزشی را شکل می‌دادند، تثبیت شدند. در مرحله‌ی پایانی نیز گزارش نهایی تحلیل و مدل مفهومی پژوهش تدوین شد.

به‌منظور تأمین اعتبار، انتقال‌پذیری و تأییدپذیری یافته‌ها، از راهبردهای چندگانه کنترل کیفیت استفاده شد. ابتدا برای افزایش باورپذیری، بخشی از کدها و مضامین استخراج‌شده در اختیار تعدادی از مشارکت‌کنندگان قرار گرفت تا میزان انطباق تفسیرها با تجربیات آنان بررسی و تأیید شود. افزون بر این، فرایند تحلیل داده‌ها توسط دو پژوهشگر متخصص که در اجرای پژوهش دخالت مستقیم نداشتند، به‌طور مستقل بازبینی و نقد شد تا از بروز سوگیری‌های احتمالی جلوگیری و انسجام منطقی میان داده‌ها، کدها و مقولات نهایی ارزیابی شود. همچنین، با ایجاد مسیر مستندسازی شفاف شامل نگهداری متن مصاحبه‌ها، کدهای اولیه، یادداشت‌های تحلیلی و ثبت تصمیم‌های روش‌شناختی، امکان پیگیری و ممیزی مراحل تحلیل فراهم گردید. بررسی مستقل کدگذاری‌ها و ارزیابی میزان توافق میان پژوهشگران نیز به افزایش دقت تحلیل کمک کرد. مجموع این اقدامات موجب شد نتایج پژوهش از پشتوانه تحلیلی منسجم و اعتبار علمی قابل‌قبولی برخوردار باشد.

نتایج

در ابتدا ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱. مشخصات جمعیت‌شناختی اعضای پنل خبرگان (مصاحبه‌شوندگان)

ردیف	جنسیت	مدرک تحصیلی	رشته‌ی تحصیلی/تخصص	سمت/جایگاه شغلی	سابقه (سال)
۱	مرد	دکتری	مدیریت شهری	استاد دانشگاه	۲۴
۲	مرد	دکتری	مدیریت ورزشی	دانشیار دانشگاه	۱۹
۳	زن	دکتری	گردشگری	استادیار دانشگاه	۱۴
۴	مرد	دکتری	برنامه‌ریزی شهری	مشاور شهرداری	۲۷
۵	مرد	کارشناسی ارشد	مدیریت شهری	مدیر منطقه‌ی شهرداری	۱۸
۶	زن	دکتری	مدیریت ورزشی	عضو هیئت‌علمی	۱۳
۷	مرد	دکتری	فناوری اطلاعات شهری	پژوهشگر شهر هوشمند	۱۵
۸	مرد	کارشناسی ارشد	گردشگری ورزشی	مدیر شرکت گردشگری	۲۰
۹	زن	دکتری	جامعه‌شناسی شهری	استادیار دانشگاه	۱۲
۱۰	مرد	دکتری	سیاست‌گذاری عمومی	مدیرکل سازمان ورزشی	۲۹
۱۱	مرد	کارشناسی ارشد	مدیریت فناوری	مدیر استارت‌آپ شهری	۱۶
۱۲	زن	دکتری	برنامه‌ریزی منطقه‌ای	مشاور توسعه‌ی شهری	۱۱
۱۳	مرد	دکتری	اقتصاد گردشگری	پژوهشگر اقتصادی	۱۴
۱۴	مرد	دکتری	مدیریت شهری	مدیر سازمان حمل‌ونقل	۲۱
۱۵	زن	کارشناسی ارشد	فناوری اطلاعات	تحلیل‌گر داده شهری	۱۰
۱۶	مرد	دکتری	مدیریت ورزشی	استاد دانشگاه	۲۳
۱۷	مرد	دکتری	جامعه‌شناسی ورزشی	پژوهشگر اجتماعی	۱۵
۱۸	مرد	کارشناسی ارشد	مدیریت رویدادهای ورزشی	مدیر مجموعه‌ی ورزشی	۲۲
۱۹	زن	دکتری	مطالعات شهری	مشاور فرهنگی شهری	۱۱
۲۰	مرد	دکتری	مدیریت دولتی	مدیر ارشد شهرداری	۲۶
۲۱	مرد	دکتری	بازاریابی گردشگری	مشاور برند شهری	۱۳
۲۲	زن	کارشناسی ارشد	تربیت‌بدنی	مدیر باشگاه و فعال گردشگری	۱۷

در ادامه، به‌منظور آشنایی با نحوه‌ی کدگذاری متن مصاحبه‌ها، چند نمونه متن مصاحبه به همراه کدهای اولیه‌ی آن در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۲. نمونه‌ی متن مصاحبه‌های پیاده‌سازی‌شده و کدهای اولیه‌ی استخراج‌شده

کدهای اولیه (باز)	نمونه‌ی متن مصاحبه
نبود نگاه یکپارچه در مدیریت شهری جزیره‌ای عمل کردن سازمان‌ها نبود سامانه‌های اطلاعاتی منسجم تجربه‌ی ناهماهنگ گردشگر ضرورت یکپارچگی داده‌های شهری تصمیم‌گیری مبتنی بر حدس غفلت از بعد پایداری تمرکز صرف بر جذب گردشگر نقش حکمرانی هوشمند در تعادل شهری	گروه اول: استادان دانشگاه و اعضای هیئت‌علمی (مدیریت شهری، گردشگری و ورزش) به نظر من مسئله‌ی اصلی در توسعه‌ی گردشگری ورزشی در شهرهایی مثل اصفهان، نبود نگاه یکپارچه در مدیریت شهری است. ما هنوز گردشگری ورزشی را به‌عنوان زیرسیستمی از مدیریت شهری هوشمند تعریف نکرده‌ایم. در بسیاری از شهرهای موفق، مدیریت رویدادهای ورزشی با سامانه‌های حمل‌ونقل، خدمات شهری و پلتفرم‌های اطلاعات گردشگری در ارتباط مستقیم است، اما در اینجا هر سازمان مسیر خود را می‌رود. نتیجه این می‌شود که گردشگر ورزشی وقتی وارد شهر می‌شود، با تجربه‌ای ناهماهنگ روبه‌روست، از لحظه‌ی ورود تا حضور در محل مسابقه، اطلاعات منسجم و قابل‌اعتماد در اختیارش نیست. حکمرانی شهری هوشمند باید بتواند این داده‌ها را یکپارچه کند و تجربه‌ی سفر را مدیریت کند. اگر داده‌های تردد، ظرفیت اماکن ورزشی و میزان تقاضای گردشگران در اختیار مدیران قرار گیرد، می‌توان برنامه‌ریزی دقیق‌تری انجام داد. اکنون تصمیم‌ها بیش‌تر بر اساس حدس و تجربه‌های پراکنده اتخاذ می‌شود. از سوی دیگر، بعد پایداری در برنامه‌ها کم‌تر دیده می‌شود. تمرکز بیش‌تر بر جذب گردشگر است، نه بر کیفیت تجربه یا پیامدهای محیطی و اجتماعی آن. درحالی‌که اگر حکمرانی هوشمند به‌درستی اجرا شود، می‌تواند تعادل میان جذب گردشگر، حفظ محیط شهری و رضایت شهروندان را برقرار کند.

نمونه‌ی متن مصاحبه

کدهای اولیه (باز)

۹

گروه دوم: مدیران و سیاست‌گذاران شهری و ورزشی

نبود سازوکار هماهنگی نهادی
ناهماهنگی در زمان رویدادها
ضرورت مرکز فرماندهی داده‌محور
تصمیم‌گیری واکنشی
نبود مدل اقتصادی پایدار
بی‌اعتمادی سرمایه‌گذاران
نبود داده‌های شفاف
پیچیدگی فرایندهای اداری
مقطعی بودن توسعه‌ی گردشگری

چالش اصلی ما در سطح مدیریت شهری این است که هنوز سازوکار مشخصی برای هماهنگی بین نهادهای مرتبط با گردشگری ورزشی وجود ندارد. شهرداری، اداره‌ی ورزش، میراث فرهنگی و بخش خصوصی هرکدام برنامه‌های جداگانه‌ای دارند. در زمان برگزاری رویدادهای ورزشی، تازه متوجه می‌شویم که زیرساخت حمل‌ونقل یا خدمات اقامتی هماهنگ نشده است. اگر حکمرانی شهری هوشمند وجود داشته باشد، باید مرکز فرماندهی داده‌محوری ایجاد شود که همه‌ی اطلاعات مربوط به رویداد، ترافیک، اسکان و خدمات شهری را به‌صورت لحظه‌ای مدیریت کند. اکنون بسیاری از تصمیم‌ها واکنشی است و نه پیش‌نگرانه. از سوی دیگر، ما هنوز مدل اقتصادی روشنی برای مشارکت بخش خصوصی در گردشگری ورزشی نداریم. سرمایه‌گذار وقتی می‌بیند مقررات متغیر است و داده‌ی قابل‌اعتمادی وجود ندارد، وارد این حوزه نمی‌شود. حکمرانی هوشمند باید بتواند شفافیت ایجاد کند، داده‌های دقیق ارائه دهد و فرایندهای اداری را ساده‌سازی کند. در غیر این صورت، توسعه‌ی گردشگری ورزشی به پروژه‌های مقطعی محدود می‌شود و به جریان پایدار اقتصادی تبدیل نخواهد شد.

گروه سوم: فعالان صنعت گردشگری و مدیران بخش خصوصی

اهمیت تجربه‌ی گردشگر
محدودیت زمان گردشگر ورزشی
پراکندگی اطلاعات خدمات
نبود پلتفرم یکپارچه
تعدد سامانه‌های شهری
کاهش رضایت گردشگر
کاهش احتمال بازگشت
نقش اپلیکیشن‌های یکپارچه
ضرورت مشارکت بخش خصوصی

از دید ما که در بخش خصوصی فعالیت می‌کنیم، مهم‌ترین مسئله تجربه‌ی گردشگر است. گردشگر ورزشی معمولاً زمان محدودی در شهر دارد و انتظار دارد خدمات سریع، دقیق و بدون سردرگمی دریافت کند، اما در بسیاری از موارد، اطلاعات مربوط به محل برگزاری مسابقه، مسیرهای دسترسی یا خدمات جانبی به‌صورت پراکنده و غیرقابل‌اعتماد ارائه می‌شود. در شهرهای پیش‌رو، گردشگر از طریق یک اپلیکیشن واحد می‌تواند بلیت مسابقه، مسیر حمل‌ونقل، رستوران‌های اطراف و حتی برنامه‌های تفریحی بعد از مسابقه را مشاهده کند. این یعنی حکمرانی هوشمند توانسته خدمات مختلف را یکپارچه کند. در اصفهان هنوز چنین تجربه‌ای وجود ندارد. هر سازمان یک سامانه‌ی جداگانه دارد و گردشگر باید بین چندین منبع مختلف جست‌وجو کند. این مسئله باعث کاهش رضایت و کاهش احتمال بازگشت گردشگر می‌شود. اگر مدیریت شهری بتواند با کمک بخش خصوصی یک پلتفرم یکپارچه خدمات گردشگری ورزشی ایجاد کند، هم تجربه‌ی گردشگر بهبود می‌یابد و هم درآمد شهر افزایش پیدا می‌کند.

گروه چهارم: متخصصان فناوری شهری و شهر هوشمند

اهمیت داده در حکمرانی هوشمند
پراکندگی داده‌های شهری
ضرورت یکپارچگی داده‌ها
تصمیم‌گیری مبتنی بر تحلیل داده
پیش‌بینی ترافیک رویدادها
کاربرد اینترنت اشیا در اماکن ورزشی
مدیریت مصرف انرژی
تحلیل رفتار گردشگران
تبدیل داده به سیاست عملیاتی

اگر بخواهیم از منظر شهر هوشمند به گردشگری ورزشی نگاه کنیم، مسئله‌ی اصلی داده است. بدون داده، هیچ حکمرانی هوشمندی شکل نمی‌گیرد. در حال حاضر، داده‌های مربوط به تردد گردشگران، میزان استفاده از اماکن ورزشی، الگوی حضور در رویدادها و حتی میزان مصرف انرژی در این فضاها به‌صورت پراکنده در اختیار سازمان‌های مختلف است. این داده‌ها اگر یکپارچه شوند، می‌توانند مبنای تصمیم‌گیری دقیق قرار گیرند. مثلاً می‌توان پیش‌بینی کرد که در یک رویداد خاص چه میزان ترافیک ایجاد می‌شود یا کدام مناطق شهر بیش‌ترین تقاضای خدمات دارند. همچنین اینترنت اشیا می‌تواند در مدیریت هوشمند اماکن ورزشی و کنترل مصرف انرژی نقش مهمی ایفا کند. مسئله‌ی دیگر، تحلیل رفتار گردشگران است. اگر الگوهای رفتاری گردشگران ورزشی شناخته شود، می‌توان خدمات متناسب با نیاز آن‌ها طراحی کرد. حکمرانی هوشمند باید بتواند این داده‌ها را جمع‌آوری، تحلیل و به سیاست‌های عملیاتی تبدیل کند. در غیر این صورت، فناوری صرفاً در حد شعار باقی می‌ماند و تأثیر واقعی بر توسعه‌ی پایدار نخواهد داشت.

در ادامه، جدول کامل و جامع شبکه‌ی مضامین شامل تمامی سطوح تحلیل مضمون (فراگیر، سازمان دهنده، پایه و کدهای مصاحبه‌شوندگان) آورده شده است.

جدول ۳. شبکه‌ی جامع مضامین الگوی حکمرانی شهری هوشمند در توسعه‌ی پایدار گردشگری ورزشی اصفهان

مضامین فراگیر	مضامین سازمان‌دهنده	مضامین پایه	کدهای مصاحبه‌شوندگان
		ایجاد کارگروه/استاد مشترک گردشگری ورزشی-شهری در سطح شهر	P۴, P۵, P۱۰, P۲۰
یکپارچگی نهادی و		تعریف نقش‌ها و مسئولیت‌های روشن بین شهرداری، ورزش، گردشگری و میراث	P۱, P۴, P۱۴, P۲۰
نظام نهادی حقوقی و ساختار حکمرانی		کاهش موازی‌کاری و تعارض سازمانی در رویدادها و خدمات مقصد	P۳, P۵, P۱۸, P۲۱
	تدوین و هم‌راستاسازی سیاست‌ها	تدوین سند راهبردی حکمرانی هوشمند گردشگری ورزشی اصفهان	P۱, P۱۰, P۱۴, P۲۰
		الزام به پیوست پایداری برای پروژه‌ها و رویدادهای ورزشی گردشگری	P۳, P۱۲, P۱۹, P۲۰

مضامین فراگیر	مضامین سازمان‌دهنده	مضامین پایه	کدهای مصاحبه‌شوندگان
حکمرانی پاسخ‌گو و ضدفساد		ایجاد سازوکار پایش اجرای سیاست‌ها و گزارش‌دهی دوره‌ای	P1, P9, P13, P14
		شفاف‌سازی مجوزها، قراردادهای و هزینه‌های رویدادهای ورزشی گردشگری	P10, P20, P21
		پاسخ‌گو کردن متولیان در برابر شهروندان و ذی‌نفعان گردشگری	P1, P3, P14, P19
		ایجاد کانال رسمی رسیدگی به شکایات گردشگران و کسب‌وکارها	P8, P14, P18, P22
یکپارچگی و استانداردسازی داده‌ها		ایجاد بانک داده یکپارچه‌ی رویدادها، ظرفیت‌ها، مسیرها و تقاضای گردشگری	P7, P11, P15, P20
		استانداردسازی داده‌ها و تبادل‌پذیری بین سامانه‌های دستگاه‌ها	P7, P11, P14, P15
		تعریف شاخص‌های داده‌ای برای پایش پایداری (ترافیک، انرژی، پسماند، رضایت)	P7, P12, P13, P19
		تحلیل الگوی سفر و ازدحام برای مدیریت جریان گردشگران ورزشی	P7, P15, P20, P22
مدیریت داده و فناوری هوشمند	تصمیم‌گیری داده‌محور	پیش‌بینی ترافیک و مدیریت هوشمند مسیرهای دسترسی در روز رویداد	P5, P7, P14, P20
		طراحی داشبورد مدیریتی برای تصمیم‌های لحظه‌ای و بین بخشی	P7, P11, P20
		تدوین پروتکل‌های امنیت سایبری برای پلتفرم‌های خدمات گردشگری ورزشی	P7, P11, P15, P20
		حفاظت از حریم خصوصی کاربران (گردشگران/شهروندان) در جمع‌آوری داده	P7, P15, P19
صیانت از داده و اعتماد دیجیتال		سازوکار مدیریت ریسک، پشتیبان‌گیری و تداوم خدمت در بحران‌ها	P11, P14, P20
		تعریف بسته‌های درآمدی ترکیبی (رویداد، اقامت، حمل‌ونقل، تجربه‌ی شهری)	P8, P13, P18, P21
		کاهش وابستگی به رویدادهای مقطعی و حرکت به سمت تقویم سالانه	P2, P8, P10, P18
		سنجش و گزارش تأثیرات اقتصادی رویدادها برای توجیه سیاست‌ها	P13, P20, P21
مدل‌های درآمدی پایدار		طراحی الگوی مشارکت عمومی-خصوصی برای زیرساخت‌ها و خدمات هوشمند	P8, P10, P18, P20
		تسهیل مجوزها و کاهش بروکراسی برای سرمایه‌گذاران گردشگری ورزشی	P5, P8, P20, P21
		ایجاد مشوق‌های هدفمند برای کسب‌وکارهای نوآور (استارت‌آپ‌ها/پلتفرم‌ها)	P11, P15, P21
		نظام رتبه‌بندی و استاندارد کیفیت خدمات گردشگری ورزشی (اقامت، حمل‌ونقل، راهنما)	P3, P8, P14, P22
مدیریت اقتصادی و سرمایه‌گذاری گردشگری ورزشی	PPP و تسهیل‌گری	نظارت بر قیمت‌گذاری و مقابله با نرخ‌سازی/سودجویی در اوج تقاضا	P5, P8, P14
		حمایت از برند شهری و بسته‌بندی تجربه برای افزایش ماندگاری گردشگر	P13, P18, P21
		ایجاد اپ/پورتال واحد برای بلیت، مسیر، اقامت، برنامه‌ها و راهنمای رویداد	P8, P11, P15, P22
		اطلاعات بلادرنگ (ترافیک، ظرفیت پارکینگ، زمان‌بندی رویداد، هشدارها)	P5, P7, P14, P15
استانداردسازی و کنترل بازار		یکپارچه‌سازی درگاه‌های پاسخ‌گویی (چت/تلفن/کد QR در مقصد)	P14, P15, P22
		مدیریت هوشمند حمل‌ونقل در روزهای رویداد (مسیرهای ویژه/حمل‌ونقل عمومی تقویتی)	P5, P14, P20
		دسترس‌پذیری برای گروه‌های خاص (سالمندان، توان‌یابان، خانواده‌ها)	P3, P14, P19, P22
		پیوند گردشگری ورزشی با گردشگری شهری (مسیرهای پیاده، دوچرخه، حمل‌ونقل پاک)	P12, P14, P19
طراحی و مدیریت تجربه‌ی مقصد و خدمات هوشمند	جابه‌جایی هوشمند	مدیریت جمعیت و صف، کنترل ورودی/خروجی و کاهش ازدحام با ابزارهای هوشمند	P7, P14, P18, P20
		برنامه‌ریزی خدمات امدادی و مدیریت بحران رویدادها	P14, P20
		ارتقای کیفیت تجربه از طریق طراحی خدمات مکمل (تور، خوراک، تجربه فرهنگی پسارویداد)	P2, P8, P18, P21
		کاهش پسماند رویدادها و اجرای دستورالعمل رویداد سبز	P12, P19, P20
ایمنی و مدیریت جمعیت		مدیریت مصرف انرژی و آب در اماکن ورزشی و مراکز خدماتی	P7, P12, P14, P19
		کنترل تأثیر ترافیکی و آلودگی در محدوده‌های پرتردد	P5, P12, P19, P20
		مشارکت شهروندان و کسب‌وکارهای محلی در تصمیم‌گیری و طراحی تجربه	P3, P9, P18, P22
		توزیع منافع گردشگری در محلات و کاهش شکاف مرکز-پیرامون	P9, P13, P19, P20
پایداری محیطی-اجتماعی و هویت شهری	مدیریت سبز و کم‌کربن	مشارکت شهروندان و کسب‌وکارهای محلی در تصمیم‌گیری و طراحی تجربه	P3, P9, P18, P22
		توزیع منافع گردشگری در محلات و کاهش شکاف مرکز-پیرامون	P9, P13, P19, P20
		مشارکت شهروندان و کسب‌وکارهای محلی در تصمیم‌گیری و طراحی تجربه	P3, P9, P18, P22
		توزیع منافع گردشگری در محلات و کاهش شکاف مرکز-پیرامون	P9, P13, P19, P20

مضامین فراگیر	مضامین سازمان دهنده	مضامین پایه	کدهای مصاحبه شوندگان
هم افزایی ورزش با میراث اصفهان		سازوکار گفت و گوی مستمر با ذی نفعان (انجمن ها، سمن ها، بخش خصوصی)	P۳, P۱۰, P۱۸, P۲۲
		طراحی روایت ابرند مقصد با پیوند ورزش، فرهنگ و میراث برای تجربه ی متمایز	P۱۳, P۱۸, P۲۱
		مدیریت تعارض گردشگری با زیست روزمره ی شهروندان (ازدحام، مزاحمت، تغییر کاربری)	P۳, P۹, P۱۹, P۲۰
		آموزش و فرهنگ سازی (رفتار گردشگر، حقوق شهروندی، احترام به میراث)	P۳, P۹, P۱۹, P۲۲

بر اساس تحلیل مضمون مصاحبه های عمیق با خبرگان و طی فرایند کدگذاری چندمرحله ای، الگوی حکمرانی شهری هوشمند در توسعه ی پایدار گردشگری ورزشی اصفهان در قالب پنج بعد کلان (مضامین فراگیر اصلی) استخراج و سازمان دهی شد. بعد نخست، نظام نهادی-حقوقی و ساختار حکمرانی است که نقش زیربنایی در تنظیم روابط بین سازمان ها و شکل دهی به ظرفیت اجرایی شهر دارد. یافته ها نشان دادند بدون تقسیم کار روشن، سند راهبردی مشترک و سازوکارهای شفافیت و پاسخ گویی، اقدامات هوشمندسازی و توسعه ی گردشگری ورزشی به پروژه های پراکنده و کم اثر تبدیل می شود و امکان هم افزایی میان شهرداری، متولیان ورزش، گردشگری و میراث کاهش می یابد.

بعد دوم، مدیریت داده و فناوری هوشمند، به عنوان ستون فقرات حکمرانی هوشمند شناسایی شد. مشارکت کنندگان بر این نکته تأکید داشتند که هوشمندسازی زمانی معنا پیدا می کند که داده های رویداد، تردد، ظرفیت خدمات و شاخص های پایداری به صورت یکپارچه گردآوری و تحلیل شود و خروجی آن در قالب داشبوردهای مدیریتی و تصمیم سازی بین بخشی به کار رود. هم زمان، دغدغه های امنیت سایبری، حریم خصوصی و اعتماد دیجیتال، به عنوان شرط لازم برای توسعه ی پلتفرم های شهری و پذیرش عمومی، برجسته شد.

سومین بعد کلیدی، مدیریت اقتصادی و سرمایه گذاری گردشگری ورزشی بود. بر اساس دیدگاه خبرگان، توسعه ی پایدار در اصفهان نیازمند عبور از رویکردهای مقطعی و حرکت به سمت مدل های درآمدی پایدار، تقویم رویدادی منظم و سازوکارهای شفاف مشارکت عمومی-خصوصی است. همچنین، تنظیم گری بازار و کنترل کیفیت خدمات و قیمت گذاری، به خصوص در زمان اوج تقاضا، به عنوان عامل مؤثر در اعتماد گردشگر و پایداری اقتصادی مقصد مطرح شد.

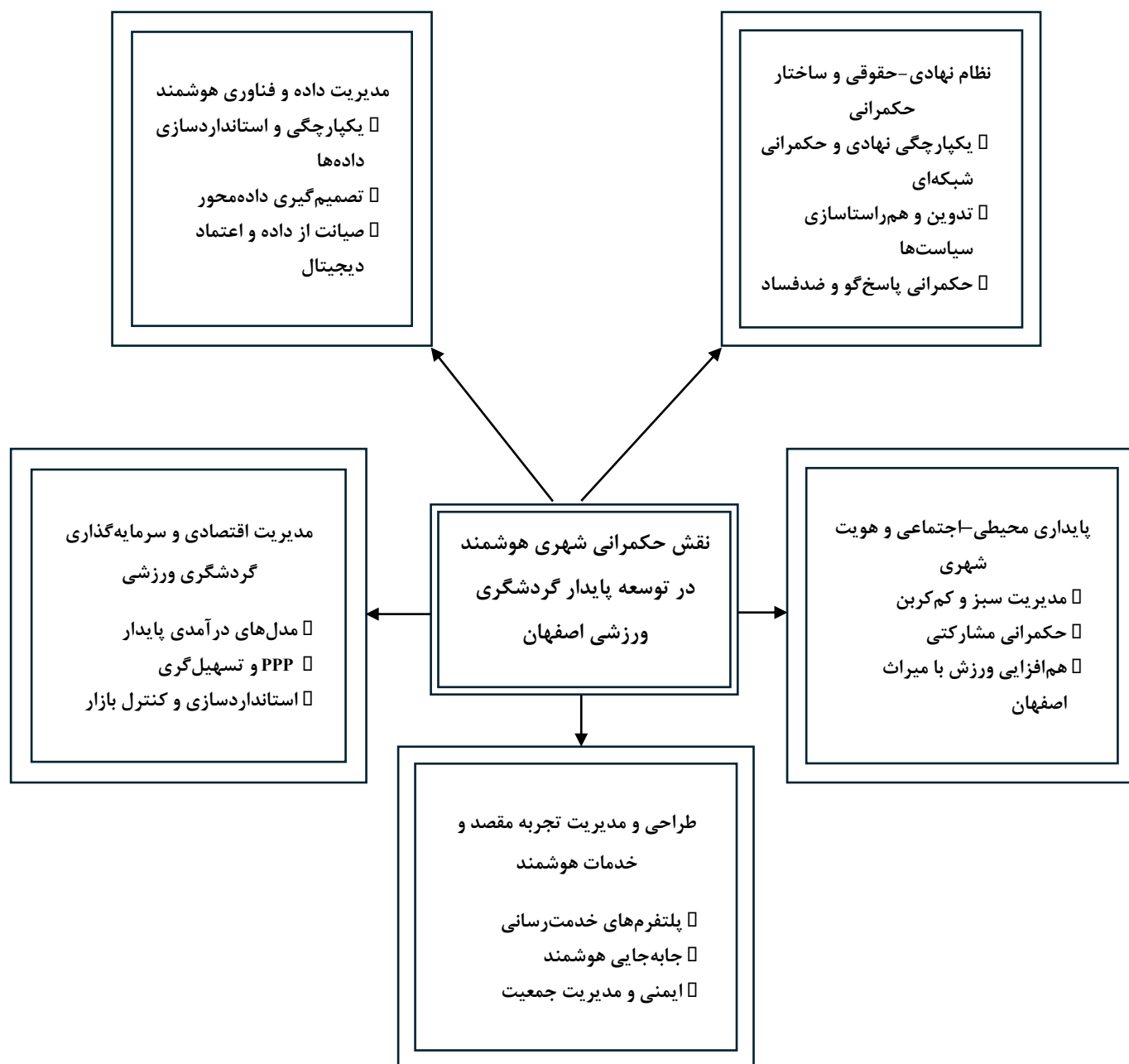
بعد چهارم، طراحی و مدیریت تجربه ی مقصد و خدمات هوشمند بود که تأثیری مستقیم بر رضایت گردشگر ورزشی و احتمال بازگشت دارد. مصاحبه شوندگان بر ایجاد پلتفرم واحد خدمات، اطلاعات بلادرنگ، مدیریت هوشمند حمل و نقل و ازدحام و همچنین ارتقای ایمنی رویدادها تأکید داشتند. در این نگاه، کیفیت تجربه ی گردشگر صرفاً به مسابقه محدود نیست، بلکه به پیوند خدمات شهری، دسترس پذیری و برنامه های مکمل فرهنگی-تفریحی وابسته است.

در نهایت، پنجمین بعد، پایداری محیطی-اجتماعی و هویت شهری بود که تکمیل کننده ی چرخه حکمرانی هوشمند است. یافته ها نشان دادند توسعه ی گردشگری ورزشی باید هم زمان با کاهش پسماند، کنترل مصرف انرژی و کاهش تأثیرات ترافیکی همراه باشد و در سطح اجتماعی نیز بر مشارکت ذی نفعان، توزیع عادلانه ی منافع و مدیریت تعارضات با زندگی روزمره ی شهروندان تکیه کند. همچنین، بهره گیری از ظرفیت میراث فرهنگی اصفهان برای خلق روایت متمایز مقصد، به عنوان مزیت رقابتی پایدار در کنار رویدادهای ورزشی مطرح شد. این پنج بعد در

تعامل با یکدیگر، چارچوبی منسجم برای تبیین سازوکارهای اثرگذاری حکمرانی شهری هوشمند بر توسعه پایدار گردشگری ورزشی اصفهان فراهم می‌کنند.

در انتها، مدل پژوهش در شکل ۱ آورده شده است.

شکل ۱. نقش حکمرانی شهری هوشمند در توسعه پایدار گردشگری ورزشی اصفهان

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های این پژوهش نشان داد که حکمرانی شهری هوشمند وقتی می‌تواند توسعه پایدار گردشگری ورزشی اصفهان را تقویت کند که از سطح اقدامات فناورانه‌ی پراکنده عبور کند و به منطق حکمرانی مبتنی بر هماهنگی نهادی، داده‌محوری، پاسخ‌گویی و مشارکت ذی‌نفعان

تبدیل شود. الگوی استخراج شده در پنج بعد کلان، درواقع زنجیره‌ای علی-کارکردی را تصویر می‌کند: اگر معماری نهادی و سیاست‌گذاری یکپارچه فراهم نشود، حتی بهترین ابزارهای دیجیتال نیز به جزیره‌های فناوری تبدیل می‌شوند؛ اگر حکمرانی داده شکل نگیرد، تصمیم‌ها همچنان واکنشی و سلیقه‌ای می‌ماند؛ اگر اقتصاد و سرمایه‌گذاری تنظیم‌گری نشود، کیفیت خدمات و اعتماد بازار ناپایدار خواهد بود؛ اگر تجربه‌ی مقصد طراحی نشود، رضایت و بازگشت گردشگر تضعیف می‌شود و اگر پایداری محیطی-اجتماعی و هویت شهری در مرکز سیاست‌ها قرار نگیرد، رشد گردشگری می‌تواند به فشار بر زیرساخت، تعارضات محلی و فرسایش سرمایه‌های فرهنگی و طبیعی منجر شود؛ بنابراین، نتیجه‌ی کلیدی پژوهش این است که نقش حکمرانی شهری هوشمند در اصفهان نقش توانمندساز یکپارچه است؛ یعنی هم‌زمان ظرفیت تصمیم‌گیری شهری را ارتقا می‌دهد، هماهنگی بین بخشی را افزایش می‌دهد و امکان مدیریت پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی گردشگری ورزشی را فراهم می‌آورد.

در مقایسه با پژوهش‌های داخلی که گردشگری ورزشی را بیش‌تر از منظر ظرفیت‌ها، الگوهای خدمات و مدل‌های توسعه بررسی کرده‌اند، یافته‌های این پژوهش به‌جای تمرکز صرف بر «چه چیزی باید توسعه یابد»، بر «چگونه باید حکمرانی شود» تأکید می‌کند. برای مثال، مطالعات مرتبط با کسب‌وکار و توسعه‌ی پایدار گردشگری ورزشی در ایران و نیز نقش ورزش در GDP و توسعه‌ی پایدار، عمدتاً مسیرهای اقتصادی و کارکردهای کلان را برجسته کرده و نشان داده‌اند که گردشگری ورزشی می‌تواند موتور درآمد و رشد باشد، اما الگوی حاضر نشان می‌دهد تحقق این ظرفیت اقتصادی در اصفهان بدون سازوکارهای شفافیت، تقسیم‌کار نهادی، تنظیم‌گری بازار و مدل‌های مشارکت عمومی-خصوصی پایدار با موانع اجرایی مواجه می‌شود و حتی ممکن است به ناپایداری خدمات و بی‌اعتمادی سرمایه‌گذاران منجر شود (عقیلی و همکاران، ۲۰۲۳؛ آزادی و همکاران، ۲۰۲۳). همچنین پژوهش عطایی و همکاران (۲۰۲۴)، که بر الگوی خدمات گردشگری ورزشی-تفریحی در شهرهای بزرگ تمرکز دارد، اهمیت زنجیره‌ی خدمات و کیفیت ارائه را نشان می‌دهد، ولی مدل حاضر یک گام جلوتر می‌رود و نشان می‌دهد یکپارچه‌سازی پلتفرمی و حکمرانی داده شرط لازم برای کارآمد شدن همان زنجیره‌ی خدمات است؛ یعنی کیفیت خدمت، صرفاً نتیجه‌ی وجود خدمت نیست، بلکه نتیجه‌ی توان مدیریت شهری در هماهنگ‌سازی، اطلاع‌رسانی بلادرنگ و تنظیم تجربه است.

از منظر پایداری، یافته‌های پژوهش با مطالعاتی هم‌سوست که پایداری گردشگری ورزشی را چندبعدی می‌بینند و آن را به ادراکات جامعه‌ی میزبان، پایش مستمر و ارزیابی‌های دوره‌ای مرتبط می‌کنند. نتایج ادبی و همکاران (۲۰۲۰) درباره‌ی تفاوت ادراک گردشگران و جامعه‌ی میزبان در عوامل پایداری، در این پژوهش به شکل حکمرانی مشارکتی و سازوکار گفت‌وگو با ذی‌نفعان بازتاب یافته است؛ به این معنا که کاهش تعارضات محلی و افزایش پذیرش اجتماعی رویدادها، شهرداری و نهادهای متولی باید مسیرهای رسمی مشارکت و بازخورد را فعال کنند و توزیع منافع را در سطح محلات نیز قابل‌مشاهده سازند. همچنین دهشتی و همکاران (۲۰۲۲) با روش پرسکات-آلن نشان می‌دهند پایداری نیازمند نگاه ترکیبی و پایش است و صرف توسعه‌ی زیرساخت کافی نیست. یافته‌های حاضر با افزودن شاخص‌های داده‌ای پایداری و داشبورد مدیریتی دقیقاً همان نیاز به پایش را به زبان حکمرانی هوشمند ترجمه می‌کند و نشان می‌دهد اگر داده‌های ترافیک، انرژی، پسماند و رضایت گردشگر و شهروند یکپارچه نشود، پایداری در سطح شعار باقی خواهد ماند.

در بعد رقابت‌پذیری مقصد، پژوهش‌های بین‌المللی بر نقش کیفیت حکومت و کارآمدی سیاست عمومی در عملکرد گردشگری تأکید دارند. یافته‌های این پژوهش با این دیدگاه هم‌خوان است و نشان می‌دهد در اصفهان نیز کیفیت حکمرانی شهری — در قالب شفافیت، پاسخ‌گویی، ضدفساد بودن و هماهنگی نهادی — می‌تواند به‌طور غیرمستقیم تجربه‌ی گردشگر، اعتماد سرمایه‌گذار و حتی برند شهری را ارتقا دهد (Lee, 2018). از طرف دیگر، مطالعات نهادی کلان‌تر درباره‌ی حاکمیت قانون و ویژگی‌های نهادی، اگرچه به‌طور مستقیم به گردشگری ورزشی نپرداخته‌اند، چارچوبی برای فهم اهمیت قواعد و ثبات نهادی فراهم می‌کنند. مدل حاضر این مؤلفه‌ها را در سطح شهری و اجرایی به‌صورت شفافیت مجوزها و قراردادهای، کانال‌های رسمی رسیدگی به شکایات و پایش اجرای سیاست‌ها عملیاتی کرده است (Rigobon & Rodrik, 2005; Saha et al., 2017). بدین ترتیب، یکی از ارزش‌های افزوده‌ی پژوهش آن است که مفاهیم کلان نهادی را به سازوکارهای قابل‌اجرا در حکمرانی شهری هوشمند ترجمه می‌کند.

در بخش فناوری و گردشگری هوشمند نیز یافته‌ها با ادبیات جدید هم‌سویی قابل‌توجهی دارد. پژوهش‌هایی که بر همکاری میان‌بخشی، هم‌راستاسازی نوآوری شهری با پایداری و نقش پلتفرم‌ها تأکید می‌کنند، نشان می‌دهند هوشمندسازی بدون همکاری و معماری حکمرانی داده به پراکندگی منجر می‌شود. در مدل حاضر نیز یکپارچگی و استانداردسازی داده‌ها و تصمیم‌گیری داده‌محور به‌مثابه‌ی قلب حکمرانی هوشمند استخراج شد و علاوه بر آن، امنیت و اعتماد دیجیتال به‌عنوان شرط اجتماعی پذیرش فناوری برجسته شد (Carpentiere & Ardito, 2025; فرهمند و همکاران، ۲۰۲۵؛ رهاجو و همکاران، ۲۰۲۶). همچنین در یافته‌های مشارکت‌کنندگان، پیشنهادها فناوری‌های مانند بهره‌گیری از اینترنت اشیا برای مدیریت اماکن و کنترل مصرف انرژی به‌طورجدی در مصرف انرژی و آب، پیش‌بینی ترافیک و کنترل ازدحام نمود یافت و نشان داد فناوری زمانی به پایداری خدمت می‌کند که در نظام تصمیم‌سازی و سیاست‌گذاری شهری جای‌گذاری شود، نه این‌که صرفاً به‌عنوان ابزار فنی جداگانه پیاده‌سازی شود (Almulhim, 2025).

در بعد رفتار و تجربه‌ی گردشگر نیز یافته‌های پژوهش با مطالعاتی هم‌خوان است که نشان می‌دهند انگیزه‌ی سفر و نیت‌های پاسبافر به تجربه، مشارکت بدنی و کانال‌های رسانه‌ای وابسته است. در این پژوهش نیز پلتفرم واحد خدمات، اطلاعات بلادرنگ، طراحی خدمات مکمل و ایمنی و مدیریت جمعیت به‌عنوان اجزای تجربه‌ی مقصد مطرح شدند؛ یعنی حکمرانی شهری هوشمند از طریق کاهش اصطکاک تجربه‌ی سفر، افزایش اعتماد و ارتقای کیفیت تعاملات، می‌تواند وفاداری و توصیه‌گری را تقویت کند. (Jiang et al., 2025; Gao et al., 2025) همچنین نقش رسانه در شکل‌دهی تصویر مقصد که در سطح استانی گزارش شده، در این پژوهش در قالب برند مقصد و روایت پیوند ورزش با میراث صورت‌بندی شد و نشان داد اصفهان می‌تواند از طریق روایت‌سازی هوشمند از هم‌نشینی میراث و رویدادهای ورزشی، مزیت رقابتی پایدار ایجاد کند (ایران پور مبارکه و همکاران، ۲۰۱۹).

از منظر پیامدهای کاربردی، نتایج پژوهش دلالت می‌کنند که سیاست‌گذاری شهری اصفهان باید از رویکرد پروژه‌ای به رویکرد اکوسیستم مقصد تغییر کند؛ به این معنا که تقویم رویدادها، مدیریت حمل‌ونقل، خدمات اقامت و خوراک، امنیت، مدیریت پسماند و انرژی و نیز ارتباطات مقصد باید در سازوکاری مشترک و داده‌محور هم‌راستا شوند. اگر شهرداری و نهادهای همکار یک مرکز فرماندهی داده‌محور رویدادها و یک

پلتفرم واحد خدمات گردشگری ورزشی را به صورت مشترک توسعه دهند، بسیاری از ضعف‌های تجربه‌ی گردشگر (سردرگمی اطلاعاتی، ناهماهنگی خدمات، ازدحام و ترافیک) کاهش می‌یابد و هم‌زمان امکان پایش تأثیرات پایداری فراهم می‌شود. همچنین اگر مدل مشارکت عمومی-خصوصی با ثبات مقرراتی و شفافیت قراردادی تقویت شود، انگیزه‌ی سرمایه‌گذاری در خدمات هوشمند و کسب‌وکارهای تجربه‌محور افزایش می‌یابد و توسعه‌ی گردشگری ورزشی از حالت مقطعی خارج می‌شود. در سطح اجتماعی نیز، ایجاد کانال رسمی شکایات و سازوکار گفت‌وگو با ذی‌نفعان محلی می‌تواند تعارضات ناشی از ازدحام یا تغییر کاربری را مدیریت کند و پذیرش اجتماعی رویدادها را افزایش دهد، به خصوص در شهری مانند اصفهان که حساسیت زیادی در مورد میراث و زیست روزمره‌ی محلات وجود دارد. در سطح محیطی نیز استاندارد رویداد سبز و پایش مصرف انرژی و پسماند باید به شرط اعطای مجوز و حمایت شهری تبدیل شود تا پایداری از حالت توصیه خارج و به‌قاعده‌ی اجرایی بدل شود.

به‌رغم دستاوردها، پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی نیز روبه‌رو بوده است. نخست این‌که داده‌ها مبتنی بر ادراک و تجربه‌ی خبرگان گردآوری شده و هرچند تنوع تخصصی مشارکت‌کنندگان و اشباع نظری اعتبار کیفی را تقویت می‌کند، امکان تعمیم آماری به همه‌ی ذی‌نفعان وجود ندارد. دوم این‌که تمرکز مکانی پژوهش بر اصفهان است و برخی سازوکارها ممکن است در شهرهایی با ساختار نهادی متفاوت یا ظرفیت‌های گردشگری کم‌تر نیازمند تعدیل باشد. سوم این‌که محدودیت دسترسی به برخی مدیران کلیدی یا داده‌های ثبتی شهری می‌تواند عمق برخی تحلیل‌های مربوط به حکمرانی داده و اقتصاد رویداد را کاهش داده باشد. بر این اساس، پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده، مدل استخراج‌شده با روش‌های کمی مانند پیمایش ذی‌نفعان یا مدل‌سازی معادلات ساختاری آزمون شود و همچنین با استفاده از داده‌های واقعی شهری (ترافیک، انرژی، رضایت، اقامت) اعتبارسنجی شود. در سطح اجرایی نیز پیشنهاد می‌شود شهرداری اصفهان با ایجاد ساختار هماهنگ‌کننده‌ی ثابت و نه موقت، مسئولیت یکپارچه‌سازی داده‌ها و پلتفرم خدمات را به صورت بین بخشی تعریف کند، نظام شاخص‌های پایداری را مستقر سازد و بسته‌های سرمایه‌گذاری شفاف با مشوق‌های مشخص برای استارت‌آپ‌ها و کسب‌وکارهای تجربه‌محور تدوین کند. همچنین گنجاندن پیوست پایداری و پیوست مشارکت ذی‌نفعان در رویدادهای ورزشی و پروژه‌های مرتبط می‌تواند موجب کاهش تعارضات اجتماعی، افزایش رضایت شهروندی و تقویت برند مقصد شود و در نهایت مسیر تحقق توسعه‌ی پایدار گردشگری ورزشی اصفهان را واقع‌بینانه‌تر و قابل پایش‌تر کند.

تعارض منافع

درانجام معالعه حاضر، هیچگونه تضاد منافع وجود ندارد.

تشکر و قدردانی

نگارندگان بر خود لازم می‌دانند از تمامی افرادی که به تیم پژوهش کمک کردند و نظرات ارزشمندشان را در مورد متن مقاله‌ی حاضر ارائه دادند، سپاسگزاری کنند. این مقاله برگرفته از رساله دانشجویی مقطع دکتری می باشد.

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازن اخلاقی

این پژوهش با رعایت تمامی اصول اخلاق در پژوهش‌های انسانی انجام شده است.

شفافیت داده‌ها

داده‌ها و مآخذ پژوهش حاضر در صورت درخواست از نویسنده مسئول و ضمن رعایت اصول کپی رایت ارسال خواهد شد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

References

- Adabi, J., Nedae, T., Alimohamady, H., & Fattahzadeh Fashkhami, M. (2020). Prioritization and comparison of sustainable sport tourism factors in Guilan province between sport tourists and the host community. *Journal of Tourism Planning and Development*, 9(34), 227–244. <https://doi.org/10.22080/jtpd.2020.19097.3313>
- Aghili, A., Arofzad, S., & Nazari, R. (2023). Sustainable development according to sport tourism business in Iran. *Sports Business Journal*, 3(1), 101–117. <https://doi.org/10.22051/sbj.2023.42311.1065>
- Almulhim, A. I. (2025). A conceptual framework for integrating IoT and blockchain for smart and sustainable urban development. *Smart Cities*. <https://doi.org/10.3390/smartcities8060209>
- Ataei, M., Savadi, M., & Saibani, H. (2024). Compilation of the pattern of sportsrecreational tourism services in big cities. *Applied Research of Sport Management*, 13(3), 17–32. <https://doi.org/10.30473/arsm.2024.70690.3869>
- Azadi, A., Rahimi, G., & Nazari, R. (2023). The role of sport in GDP and sustainable development. *Sports Business Journal*, 3(1), 37–52. <https://doi.org/10.22051/sbj.2023.41626.1048>
- Carpentiere, C. D., & Ardito, L. (2025). The smart tourism model canvas: Aligning urban innovation and sustainability in smart city destinations. *Journal of Knowledge Management*. <https://doi.org/10.1108/JKM0620250935>
- Deheshti, M., Adabi Firouzjah, J., & Fattahzadeh Fashkhami, M. (2022). Investigation of the sustainable development of sport tourism in Guilan Province using PrescottAllen method. *Applied Research in Sport Management*, 11(1), 61–73. <https://doi.org/10.30473/arsm.2022.9022>
- Du, L. (2025). Study on spatial optimization and application of smart tourism in urban sustainable development. <https://doi.org/10.1177/14727978251366560>
- Farahmand, S., Redzepagic, S., & Berthomieu, C. (2025). Smart urban governance: A collaborative framework for sustainable and inclusive cities. *JURA*. <https://doi.org/10.37043/JURA.2025.17.2.2>
- Gao, R., Koh, D., & Wang, L. (2025). Relationship between body involvement and posttrip behavioral intention in sports tourism: An embodied cognition perspective. *International Journal of Sports Marketing and Sponsorship*, 26(1), 56–75. <https://doi.org/10.1108/IJSMS0320240060>
- Hermawan, R., Al Rosyidah, A., Idris, I., & Lee, C. W. (2025). Leveraging technology for sustainable tourism: A comprehensive literature review on smart tourism. *Jurnal Pendidikan Teknologi dan Kejuruan*, 10, 260–277. <https://doi.org/10.17977/um022v10i2025p260277>
- Heydari, M., Jahani, D., & Rahmati, P. (2025). Analyzing the desirability of halal tourism indicators with emphasis on IranianIslamic hospitality. *Geography and Tourism Planning*, 1(1), 4. <http://gtp.khu.ac.ir/article-1-36-en.html>
- Iranpur Mobarake, M., Atghia, N., & Mokhtari Dinani, M. (2019). The role of the mass media in developing sport tourism in the province of Isfahan. *Communication Management in Sport Media*, 6(4), 59–66. <https://doi.org/10.30473/jsm.2018.32330.1203>
- Jiang, Y., Lyu, C., Chen, W., & Wen, J. (2025). Following mega sports events on social media impacts Gen Z travelers' sports tourism intentions: The case of the 2022 Winter Olympic Games. *Tourism Recreation Research*, 50(2), 282–296. <https://doi.org/10.1080/02508281.2023.2274155>

- Krzesiwo, K., & Mika, M. (2024). A tourist business in a state of sustained uncertainty: An exploratory study of barriers to ski resort development in Poland. *Current Issues in Tourism*, 27(8), 1249–1264. <https://doi.org/10.1080/13683500.2023.2203850>
- Leber, R. (2024). Winter sport tourism: An ecological and economic point of view. In *International perspectives in sport tourism management* (pp. 81–96). Routledge. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781003476658-9/winter-sport-tourism-rudolf-leber>
- Lee, S. (2018). Research note: Quality of government and tourism destination competitiveness. *Tourism Economics*, 21(4), 881–888. <https://doi.org/10.5367/te.2014.0377>
- Liu, J., An, K., & Jang, S. S. (2020). A model of tourists' civilized behaviors: Toward sustainable coastal tourism in China. *Journal of Destination Marketing & Management*, 16, 100437. <https://doi.org/10.1016/j.jdmm.2020.100437>
- Nazari, R. (2021). The analysis of strategic ecology of sports tourism. *Sports Business Journal*, 1(1), 149–158. <https://doi.org/10.22051/sbj.2021.36941.1009>
- Orlowski, A., & Parsamyan, N. (2024). The role of sport in the smart city concept. *Studia z Polityki Publicznej*, 39, 25–42. <https://doi.org/10.33119/KSzPP/2023.3.2>
- Parsamehr, M., Nouri, M. S., Mahtab, N., & Veisi, K. (2023). Designing a model for the development of Iran's sports tourism industry and explaining its future based on scenario writing in the horizon of 1420. *Sport Management Journal*, 15(1), 313–330. <https://doi.org/10.22059/jsm.2021.332897.2833>
- Rahaju, T., Megawati, S., Prabawati, I., Suprpto, F. A., & Muzaqi, A. H. (2026). Role of local tourism governance policies in achieving sustainable tourism development: A PLSSEM modeling study. *International Review of Management and Marketing*. <https://doi.org/10.32479/irmm.20617>
- Rigobon, R., & Rodrik, D. (2005). Rule of law, democracy, openness, and income. *Economics of Transition*, 13(3), 533–564. <https://doi.org/10.1111/j.14680351.2005.00226.x>
- Saha, S., Su, J. J., & Campbell, N. (2017). Does political and economic freedom matter for inbound tourism? A crossnational panel data estimation. *Journal of Travel Research*, 56(2), 221–234. <https://doi.org/10.1177/0047287515627028>
- Sharifi, S. S., & Kashef, S. M. (2024). Investigating the role of community participation and the effects of tourism in supporting the development of sports event tourism in coastal cities. *Applied Research in Sport Management*, 13(1). https://arsmb.journals.pnu.ac.ir/article_11017_d32465f56e73c005dfb0cd2b81e5b014.pdf
- Sudarmanto, E., Raharjo, B. B., Kristiyanto, A., Sulaiman, S., Setyawati, H., Priyono, B., & Jariono, G. (2025). A systematic review for the development of sustainable tourism destinations based on sports tourism. *Retos*, 62, 646–654. <https://doi.org/10.47197/retos.v62.108401>
- Tang, C., Zeng, R., & Han, Y. (2023). Coupling coordination evaluation of economic development, ecological environment, and the tourism industry in ski resorts. *Journal of Cleaner Production*, 426, 139076. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2023.139076>
- Tenderis, A., & Usta, T. (2026). Environment, tourism, and the sustainable development goals (SDGs) in sustainable cities. *SDGs Review*, 6(1). <https://doi.org/10.47172/2965-730X.SDGsReview.v6.n01.pe08145>

Extended Abstract

Introduction

In recent decades, sports tourism has transformed from a complementary activity of the tourism industry into one of the serious drivers of urban and regional development, because it can simultaneously stimulate travel demand, change the consumption pattern of urban services, and create new opportunities for entrepreneurship, employment, and local income generation. In Iranian literature, this development has also been followed by focusing on destination capacities, service value chains, and sports tourism industry development models; especially in metropolises where the combination of urban infrastructure, events, and sports and recreational services enables the formation of a diverse experience portfolio for tourists. Considering Isfahan's special capacities in synergy between cultural heritage, urban infrastructure, and the ability to host events and sports activities, achieving sustainable development of sports tourism in this city requires an approach that can simultaneously organize the complexities of urban management, multiple stakeholders, resource constraints, and environmental-social protection requirements. Meanwhile, smart urban governance, relying on data-driven decision-making, inter-sectoral coordination, transparency, citizen and business participation, and the use of new technologies, can act as a mechanism to improve the quality of policymaking and program implementation and pave the way to achieving sustainable competitive advantage; however, it is still unclear in what ways and with what mechanisms this type of governance can affect the economic, social, and environmental dimensions of sustainable sports tourism development. Accordingly, the question of the present study is: How and to what extent can smart urban governance strengthen the sustainable development of sports tourism in the city of Isfahan?

Methodology

The present study is classified as applied research in terms of its purpose and is qualitative in nature in terms of its implementation approach. Given that the issue of smart urban governance and its role in the sustainable development of sports tourism is a multidimensional and interdisciplinary phenomenon, thematic analysis strategy was used to identify its main dimensions and components. The qualitative approach was chosen because examining the impact of smart governance on sports tourism development mechanisms requires in-depth understanding of the views, experiences, and perceptions of experts in related fields, and this type of data cannot be easily extracted using quantitative methods. Therefore, the research focused on discovering the themes and conceptual patterns hidden in the experiences and analyses of experts.

Results

The findings showed that the smart urban governance model in the sustainable development of Isfahan sports tourism is based on five major dimensions: (1) institutional and legal system and governance structure (institutional integrity, integrated policy-making, transparency and accountability), (2) data management and smart technology (integrated data bank, data-driven decision-making, security and digital trust), (3) economic management and investment (sustainable revenue models, public-private partnership, market regulation and service quality), (4) destination experience design and management (single service platform, smart transportation, event management and safety), and (5) social environmental sustainability and urban identity (green event, stakeholder participation, benefit distribution and synergy of sport with heritage). Based on the results, the effectiveness of smart governance is achieved when institutional integrity and data governance proceed simultaneously with stakeholder participation and management of social environmental impacts. The achievement of this research is to provide a practical framework for urban policymakers and sports tourism managers to promote the competitiveness and sustainability of the Isfahan destination.

Discussion and Conclusion

The findings of this study showed that smart city governance can enhance the sustainable development of Isfahan's sports tourism when it goes beyond the level of scattered technological measures and becomes a governance logic based on institutional coordination, data-centricity, accountability, and stakeholder participation. The extracted pattern in five macro dimensions actually depicts a causal-functional chain: If an integrated institutional architecture and policymaking are not provided, even the best digital tools will become technology islands; If data governance is not formed, decisions will remain reactive and tasteful; If the economy and investment are not regulated, service quality and market trust will be unstable; If the destination experience is not designed, tourist satisfaction and return will be weakened; and If environmental-social sustainability and urban identity are not placed at the center of policies, tourism growth can lead to pressure on infrastructure, local conflicts, and erosion of cultural and natural capital; Therefore, the key conclusion of the research is that the role of smart urban governance in Isfahan is an integrated enabler; that is, it simultaneously enhances the capacity of urban decision-making, increases inter-sectoral coordination, and enables the management of the economic, social, and environmental consequences of sports tourism. At the executive level, it is also suggested that the Isfahan Municipality, by creating a permanent rather than temporary coordinating structure, define the responsibility for integrating data and service platforms in an inter-sectoral manner, establish a system of sustainability indicators, and develop transparent investment packages with specific incentives for startups and experience-based businesses. Also, including a sustainability annex and a stakeholder participation annex in sports events and related projects can help reduce social conflicts, increase citizen satisfaction, and strengthen the destination brand, and ultimately make the path to achieving sustainable development of Isfahan's sports tourism more realistic and monitorable.

Keywords: Smart Urban Governance, Sports Tourism, Sustainable Development, Isfahan, Content Analysis

Conflict of Interest

The authors declare that there is no conflict of interest regarding the publication of this study.

Acknowledgment

The authors would like to express their sincere gratitude to all individuals who assisted the research team and provided valuable feedback on the manuscript of this article. This study is derived from a doctoral dissertation.

Author Contributions

All authors contributed equally to the preparation of this manuscript.

Ethical Considerations

This study was conducted in accordance with all ethical principles for human research.

Data Transparency

The data and references supporting the findings of this study are available from the corresponding author upon reasonable request, provided that copyright and privacy policies are respected.

Funding

This research received no specific grant from any funding agency in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

